

Handläggare
Eva-Lis Brinkensten
Telefon: 08-50809306

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd
2017-04-20

Motion om skyskrapa i trä

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Johanna Engman
stadsdelsdirektör

Britt Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Jonas Naddebo och Christina Linderholm, (båda C), har skrivit en motion om att utreda möjligheten att bygga en skyskrapa i trä, på taket till parkeringshuset Parkaden i Norrmalms stadsdelsområde. De förespråkar också ett allmänt skyskraprogram för Stockholm. De framför att fler bostäder och en tätare stad är angeläget samtidigt som ett mer klimatsmart byggande är önskvärt. Remisstiden sträcker sig till 28 april 2017.

Förvaltningen anser att fler bostäder är angeläget och det är också ett av stadens huvudmål i den kommande översiktsplanen. Att bygga skyskrapor anser dock förvaltningen är en fråga som behöver behandlas från fall till fall utifrån de lokala förutsättningarna. Förvaltningen anser också att ett mer klimatsmart byggande är något som bör eftersträvas och utvecklas, men att frågan om just höga trähus är en fråga som räddningstjänsten behöver vara delaktig i att behandla.

Den konkreta frågan om ett trähus på taket till parkeringshuset Parkaden är dock troligen inte rimlig då huset är blåklassat, vilket är stadsmuseets högsta skyddsklass, som skyddar mot de flesta förändringar av byggnaden.

Bakgrund

Jonas Naddebo och Christina Linderholm, (båda C) har i november 2016 inkommit med en motion till kommunstyrelsen om att utreda möjligheten att bygga en skyskrapa i trä, kallad Trätoppen, på taket till parkeringshuset Parkaden i Norrmalms stadsdelsområde.

Ärendet

Motionärerna framhåller att Centerpartiets vision för Stockholm är en tätare, grönnare och mer hållbar stad. För att åstadkomma detta anser de att det behöver byggas höga hus, så marken utnyttjas mer effektivt, det skapas fler bostäder samt ett ökat underlag för kollektivtrafik. De hänvisar till Centerpartiets budgetförslag för 2017, där det föreslås ett skyskrapaprogram för Stockholm. Motionärerna föreslår att det byggs en skyskrapa i trä, kallad Trätoppen, ovanpå parkeringshuset Parkaden på Regeringsgatan 47-55, i korsningen Mäster Samuelsgatan. Motionärerna framhåller att det är hållbart att bygga i trä och menar att det är billigare än både stål och betong samt att det genererar mindre buller under byggnationen. De hänvisar till att det planeras för höga konstruktioner i trä på många håll i världen just nu, bl.a. ett hus med 21 våningar i Amsterdam och att nämnda faktorer ligger bakom det.

Bild: Parkeringshuset Parkaden sett från ovan, snett från öster. Till vänster syns Hamngatan och i övre vänstra hörnet skymtar Hamngatans övergång i Sergels torg. Taket undertill i bild är NK:s västra del och däremellan Regeringsgatan. Till höger i bild Mäster Samuelsgatan. (Snebild från Blom 2015, ur DpMap)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljöavdelningen norra innerstaden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Inledningsvis skriver motionärerna att staden bör ta fram ett skyskrapeprogram. Centerpartiet har tidigare motionerat om skyskrapeprogram för Stockholm och förvaltningen har då framfört följande: ”I enlighet med Arkitektur Stockholm, tillägg till Stockholms översiktsplan och staden arkitekturstrategi, anser förvaltningen att väl placerade och genomtänkta skalförändringar genom exempelvis högre byggnader, kan gynna stadslivet men bör prövas som alla nybyggnadsprojekt utifrån sina förutsättningar, helhetskvaliteter och tillförda allmänvärden för stadens invånare. Förvaltningen anser därför att det inte behöver tas fram något nytt skyskrapeprogram, utan att förslag på högre byggnader i stadens utpekade tyngdpunkter ska prövas utifrån den enskilda platsens förutsättningar.”

Förvaltningen anser att detta redan sker. En ny typ av storskalig stadsförnyelse växer fram i de tyngdpunkter som pekas ut i Stockholms översiktsplan, bland annat på Nordvästra Kungsholmen, i Hagastaden och i Liljeholmen. Kista utmärker sig med fler byggnader över 100 meter och har lösgjort sig från den övergripande skalan. Denna utveckling visar att en förändring av rådande höjdskala kan prövas i utpekade tyngdpunkter och utvecklingsområden.

Den placering som motionen avser är på taket till en av stadsmuseet blåklassade byggnader. På stadsmuseets webb står att läsa att ”Blått är den högsta klassen och omfattar bebyggelse av synnerligen högt kulturhistoriskt värde. Kortfattat innebär blåklassificering att inga ingrepp i byggnaden får göras som ur kulturhistorisk synvinkel är ovarsamma, negativa för stadsbilden eller som förvanskar kulturhistoriska värden. Man kan säga att en blåklassad byggnad är ensam i sitt slag och skulle kunna motsvara länsstyrelsens fordringar för byggnadsminne.” Detta torde tolkas som att det inte är möjligt att bygga en ”trätopp” eftersom det innebär en kraftig förändring av husets hela uttryck.

Vid placering av en hög byggnad utifrån den enskilda platsen förutsättningar i detta läge ingår även gestaltningsmässiga övervägandet, som förhållandet till Hötorgsskraporna, de fem trumpetstötarna.

Förvaltningen anser att det är viktigt att undersöka och utveckla mer klimatsmarta byggnadsmetoder och konstruktioner som bidrar till att nå stadens miljömål enligt miljöprogrammet.

Angående att bygga i trä skriver brandskyddsföreningen bland annat följande:

Som en del i arbetet med att bygga klimatanpassat byggs allt fler trähus och kommuner och byggbolag i Sverige planerar för höghus, på vissa håll hela kvarter, i trä. Fram till 1994 var det inte tillåtet att bygga trähus med fler än två våningar p.g.a. brandrisken. Nya produkter och byggnadstekniker gör det dock möjligt att bygga trähus med hög brandsäkerhet. Dock finns fortfarande utmaningar eftersom det fortfarande är oklart exakt hur de nya konstruktionerna reagerar vid brand. Konstruktionsbränder är en utmaning för räddningstjänsten eftersom rasrisk medför att de inte kan gå in och släcka och då blir samhällskostnaderna snabbt mycket stora. Vindsbränder riskerar också att få mycket större spridning i husen än det gör i dag, när det inte finns något skyddande betongbjälklag. Även släckvatten ger stora skador på byggnaden. Forskning om brandsäkerhet i höga trähus pågår runtom i världen.

Förvaltningen kan inte ta ställning i frågan om brandsäkerhet, men vill påtala att det är en mycket viktig fråga som behöver hanteras.

Bilagor

1. Remissbrev
2. Motion